

Nortura SA, avdeling Bjerka
yngve.langmo@nortura.no

Saksb.: Anette Pettersen
e-post: fmnoanp@fylkesmannen.no
Tlf: 75531596
Vår ref: 2006/7707
Deres ref:
Vår dato: 9.9.2013
Deres dato:
Arkivkode: 461.3

Rapport fra revisjon med pålegg om redegjørelse - Nortura Bjerka

Viser til varsel om revisjon datert 31. mai 2013 og gjennomført revisjon ved bedriften 15. august 2013.

*Med medhold i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 49 må Nortura Bjerka innen **30. september 2013** redegjøre skriftlig til Fylkesmannen for de tiltak som er gjennomført for å rette opp registrerte avvik. Hvis ikke avvikene da er rettet opp, må redegjørelsen inneholde en tidfestet, forpliktende plan for hvordan disse skal rettes opp.*

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å ilegge tvangsmulkt. Et vedtak om tvangsmulkt vil fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73.

Det skal betales gebyr for revisjonen i henhold til forurensningsforskriften § 39-8. I dette tilfellet er det aktuelt å bruke sats 4, for tiden 45 100 kr.

Fylkesmannen i Nordland var på revisjon hos Nortura Bjerka 15. august 2013. Ved revisjonen ble det registrert 4 avvik og 2 anmerkninger.

1. Nortura Bjerka har overskredet produksjonsgrensene og må søke om endring av tillatelsen slik at den stemmer overens med faktiske forhold ved bedriften.
2. Bedriftens arbeid med ytre miljø kommer ikke tydelig nok frem i HMS-dokumentasjonen
3. Bedriften mangler målsetninger for miljøarbeidet.
4. Bedriften har ikke tilstrekkelig risikovurdering av avfallshåndteringen.

Anmerkning 1: Nortura sentralt har oversikt over gjeldende lover og regler for bransjen på en felles intranettside, men oversikten manglet vesentlig lovverk på miljøsidan.

Anmerkning 2: Bedriften har ikke oversikt over ev. oljeinnhold i avløpsvann fra vaskehall.

Bakgrunn

Nortura fikk utslippstillatelse for sitt anlegg på Bjerka 30. april 2007. Det har ikke vært gjort endringer i tillatelsen i etterkant.

Fylkesmannen er i brev av 5.5 1993 delegert myndighet til å forestå konsesjonsbehandling av næringsmiddelindustri. Før dette var Miljødirektoratet forurensningsmyndighet i slike saker. Revisjonen ble gjennomført som en del av Fylkesmannens rutinemessige oppfølging av konsesjonsbehandlede virksomheter.

Avvik betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Anmerkning er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var:

- *Utslippstillatelse for Nortura BA, avd Bjerka datert 30. april 2007*
- *Dokumentasjon sendt inn av bedriften i forkant av revisjonen.*
- *lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*
- *forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*
- *forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)*
- *forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*

Gjennomføring

Revisjonen var i utgangspunktet planlagt til å gå over to dager, men i samråd med bedriften ble det bestemt at det var mulig å få det gjennomført på en dag. Revisjonen hadde en varighet på ca. 4 timer. Revisjonsplanen måtte endres og forkortes noe på grunn av forsinkelse på flyet fra Bodø til Mo i Rana.

Fra bedriften deltok Yngve Langmo (kvalitet/opplæringsleder), Roger Nyland (driftsleder), Geir Harald Sandvær (Laboratorieleder) og Geir Hansen (reparatør). Fra Fylkesmannen deltok Oddlaug E. Knutsen (revisjonsleder) og Anette Pettersen.

Registrerte avvik og anmerkninger

Avvik 1: *Nortura Bjerka har overskredet produksjonsgrensene og må søke om endring av tillatelsen slik at den stemmer overens med faktiske forhold ved bedriften.*

Avvik fra: Utslippstillatelse for Nortura BA, avd Bjerka datert 30. april 2007

Kommentar:

Utslippstillatelsen som Fylkesmannen har gitt Nortura Bjerka inneholder visse vilkår som blant annet gir begrensninger på hvor mye som kan slaktes i året og tillatt mengde KOF og

BOF₅ i prosessavløpsvannet. Bedriften oppgir i sin egenrapportering for 2012 at de har slaktet mer enn hva de har tillatelse til. De har også overskredet tillatt mengde KOF og BOF₅ i prosessavløpsvannet. Bedriften må gjøre en gjennomgang av sin produksjon og søke Fylkesmannen om endring av tillatelsen slik at den stemmer overens med faktiske forhold ved bedriften.

Avvik 2: *Bedriftens arbeid med ytre miljø kommer ikke tydelig nok frem i HMS-dokumentasjonen.*

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5, pkt. 5

Kommentarer: Nortura Bjerka la under revisjonen frem dokumentasjon på bedriftens HMS-arbeid. Det kom frem at HMS-arbeid med tanke på ytre miljø er mangelfullt dokumentert. Bedriften må få registrert arbeidet som gjøres innen HMS for ytre miljø og implementere det i sine HMS-dokumenter. Se også avvik 3.

Avvik 3: *Bedriften mangler målsetninger for miljøarbeidet.*

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5, pkt. 4

Kommentar:

Av interkontrollforskriften går det frem at bedriften skal ha fastsatt mål for helse, miljø og sikkerhet. Målene skal være dokumentert skriftlig. Nortura Bjerka gav under revisjonen flere eksempler på tiltak bedriften jobber med på miljøsidene, eksempelvis reduksjon av vannforbruk og kortere oppstallingstid for dyrene som et ledd i å minske utslipp fra bedriften. Bedriften kunne ikke oppgi konkrete mål for de tiltakene de jobber med, og det blir dermed vanskelig for bedriften å vurdere om tiltakene har noen effekt. Bedriften må konkretisere og skriftliggjøre målene de har for arbeidet med miljø.

Avvik 4: *Bedriften har ikke tilstrekkelig risikovurdering av avfallshåndteringen*

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5, pkt. 6. Avfallsforskriften § 11-5, § 11-8 og § 11-12

Kommentar:

Nortura Bjerka har en plan som viser de ulike typene avfall, både farlig og vanlig, ved bedriften. Det er oppgitt relativt få fraksjoner farlig avfall, og bedriften bør ta en gjennomgang av sin avfallshåndtering for å sikre at alt farlig avfall som oppstår ved fabrikkene går til riktig sluttbehandling. Bedriften bør også vurdere om rester/avfall av kjemikalier som brukes ved fabrikkene blir håndtert på en forsvarlig måte. Bedriften kunne vise til noen få deklarasjonsskjemaer for levert farlig avfall, men dokumentasjonen fremsto som mangelfull. Bedriften bør rydde opp i sine rutiner for deklarerings- og oppbevaringsprosedyrer for gjenparten fra deklarasjonsskjemaer.

Rutinene for levering av farlig avfall må gjennomgås, slik at bedriften sikrer at den overholder årlig leveringsplikt og deklarasjonsplikt, jf. avfallsforskriften § 11-8 og § 11-12. I henhold til internkontrollforskriften § 5 pkt 6 skal bedriften «*kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene*». Bedriften bør foreta en ny risikovurdering av avfallshåndteringen.

Risikovurderingen skal være dokumentert skriftlig. I risikovurderingen bør også lagring av farlig avfall gjennomgås. Bedriften har en låst container, men det er ikke fast dekke under containeren eller muligheter for oppsamling ved ev. søl/uhell.

Anmerkning 1: *Nortura sentralt har oversikt over gjeldende lover og regler for bransjen på en felles intranettside, men oversikten manglet vesentlig lovverk på miljø siden.*

Kommentar:

Ved spørsmål om hvordan bedriften holder seg oppdatert på gjeldene lover og regler ble det vist frem en felles intranettside for Nortura-konsernet som gav en oversikt over gjeldene lover og forskrifter for bransjen. Intensjonen med siden er at de ulike fabrikkene skal holdes oppdatert på gjeldende lovverk, og bli informert ved endringer (varsel på epost). Fylkesmannen registrerte at det manglet sentralt lovverk på miljø siden, som eksempelvis avfallsforskriften og produktkontrollloven.

Det ble signalisert under revisjonen at systemet som melder fra om endringer i gjeldende lovverk produserer for mange meldinger som ikke er relevante for bedriften. For stor mengde meldinger gjør at oppmerksomheten på disse blir lav, og de ansatte kan gå glipp av de endringene som faktisk er relevante. Bedriften bør ta opp denne problemstillingen med Nortura sentralt.

Anmerkning 2: *Bedriften har ikke oversikt over ev. oljeinnhold i avløpsvann fra vaskehall.*

Kommentar:

Under revisjonen kom det fram at bedriften var usikker på om vann fra vaskehall inneholder olje, ev. om vannet burde gått gjennom oljeutskiller. Det er satt som vilkår i nåværende tillatelse at oljeholdig avløpsvann skal ha et maksimalt nivå på 50mg/l per døgn (korttidsgrense). Denne problemstillingen må avklares og redegjøres for i tilbakemeldingen på revisjonsrapporten.

Gebyr

Det fremgår av forurensningsforskriftens kapittel 39 at gebyr kan innkreves til statskassen for Fylkesmannens kontrollvirksomhet. Vi viser til varsel om gebyr i revisjonsvarselet. Fylkesmannen kan ikke se å ha fått noen tilbakemelding på varselet. Det ble varslet to satser (sats 3 eller 4 jf. forurensningsforskriften § 39-8) avhengig av ressursbruk på revisjonen og i forkant. Med medhold i forurensningsforskriften § 39-8 vedtas det at Nortura Bjerka skal betale et gebyr for revisjonen på kr 45 100,- (sats 4). Fylkesmannen oversender informasjonen til Miljødirektoratet som vil stå for innkreving av gebyret.

Klageadgang

Vedtak med pålegg om redegjørelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Partene har rett til å se sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19. Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om behandlingen av saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Anette Pettersen
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Hemnes kommune postmottak@hemnes.kommune.no